

The Liturgy of Vespers and the Presanctified Divine Liturgy, Part One – March 2019

Let us recall what was said when we introduced our reflections on the Liturgy of Vespers this past February:

At Vespers, I was created by God, I fell into sin, the Light of Christ (His saving self as well as His acts and His teachings) enters my darkness with a desire to change me forever, and then finally, the Big Question:

Do I choose to give myself permission to engage my life with His life, to submit to His rescue mission? Am I willing to allow my lifestyle to include and embrace His new reality of freedom from darkness to the fullest? If so, then it is at Vespers that I am reassured repeatedly that I can look forward to the fulfillment of some amazing promises which our Lord has made to those who choose to return His love.

On any evening, but especially Saturday evenings, the Liturgy of Vespers points to the fulfillment of promises made by our Lord that we experience fully at any Holy and Divine Liturgy. The truth of these promises is even more highlighted during the evenings of the 40-day Great Fast (a.k.a. “Great Lent”, or simply “Lent”). How? Why?

First, we notice that we do not celebrate the Divine Liturgy on Monday through Friday during the Great Fast. Not celebrating means an underlying “sadness” over a lack or loss of something.

Second, we notice that on those same Lenten days, mostly either a Wednesday or a Friday, it is possible to create a “new liturgy” by combining Vespers with the distribution and communion of the gifts of bread and wine “previously sanctified, previously consecrated” at a Sunday Divine Liturgy. This new service, unique to the Great Fast, is called “the Divine Liturgy of the Presanctified Gifts”. It is a joyful, satisfying, sustaining, or “bright” experience to partake of the Most-Holy Body and Precious Blood of Our Lord and God and Savior, Jesus Christ. Thus, Great Lent is often called a “bright sadness” or a “joyful sorrow”.

As to the first part, our sadness: not having a consecration of the bread and wine means that there is no celebration. It is a way of acknowledging the effects of the sin of Adam and Eve and our inheritance of those effects. We lose communion with God, with the joys of Paradise, with life, itself. God commanded Adam to fast (Gen. 2:16), but he did not obey God’s command (the Latin words from which we get the English “to obey” mean literally “to listen carefully to”). Because of their “disobedience” (listening carelessly), Adam and Eve were cast out of Eden and lost the life of blessedness (happiness-delight), natural knowledge of God, and communion with God, for which they were created. Both they -- and their descendants -- became heirs of death and corruption. The Great Fast encourages us to consider the benefits of fasting, as well as the consequences of disobedience and listening carelessly. We recall our fallen state by not celebrating the action of bread becoming His Body and the wine becoming His Blood. This deprivation is to motivate us to come to our senses, to desire change, to repent.

At Forgiveness Vespers on the evening of Cheesefare Sunday, the Sunday of Forgiveness, we are invited to begin cleansing ourselves of evil through praying, fasting and works of charity/mercy. We acquire virtues and the skills of “obeying” (listening carefully to) God, so that we can benefit from the forgiveness and healing that the Son of God offers us. During the Great Fast, postponing the celebration, we are given a daily dose of readings from Genesis and Proverbs to give us a chance to learn how to listen carefully so that we may understand the history of our salvation, obey God and live virtuously.

Let us now look at the structure of the service and see how it relates to what we have learned so far. The first part of the Divine Liturgy of the Presanctified Gifts is like a daily Vespers Liturgy, and the theme and the prayers of both are virtually identical.

Vespers is introduced by Psalm 103/104 to remind us that we were created in blessed happiness and that our God is a God of order. His creation, including us, was great, wondrous and marvelous. On Saturdays, Vespers begins with the Holy Doors opened and the all the candles are lit, lights turned on.

Bless the Lord, O my soul. O Lord, my God, You are great indeed. ... How manifold are Your works, O Lord, in wisdom You wrought them all.

After our fall into sin, disorder prevails. The main lights in church are either dimmed or put out completely. The Holy Doors are closed, and the priest removes his phelonion. The psalmist sings: “There is nowhere to run, no one to care for my soul” (Ps. 140/141). Our Lord Himself explains that the evil one is “the ruler of this world” (John 14:30), as did the holy chief apostle Paul (2 Corinthians 4:4).

At daily Vespers the Psalm Readings that follow Psalm 103/104 vary in monasteries, but they are most often omitted in parishes, except on Saturday evenings or certain feasts when we sing Psalms One to Eight, in abbreviated form, commonly nicknamed “Blessed is the man”. The selected verses are to remind us that even amidst the darkness of this world and this age, we still need to choose the Good (cf. Deuteronomy 30:15-20, 11: 26-28).

Blessed is the man who has not walked in the counsel of the wicked. (1:1)

That “man” is first and foremost our Lord, the second Adam, who ran His rescue mission after the first Adam failed to walk in righteousness.

Serve the Lord with fear, exalt in Him with trembling. ... Blessed are those who trust in Him. (2:11)

Those Big Questions mentioned earlier are sounding off in the background: Do I submit to His rescue mission? Do I trust Him enough to change my lifestyle to match the freedom from darkness?

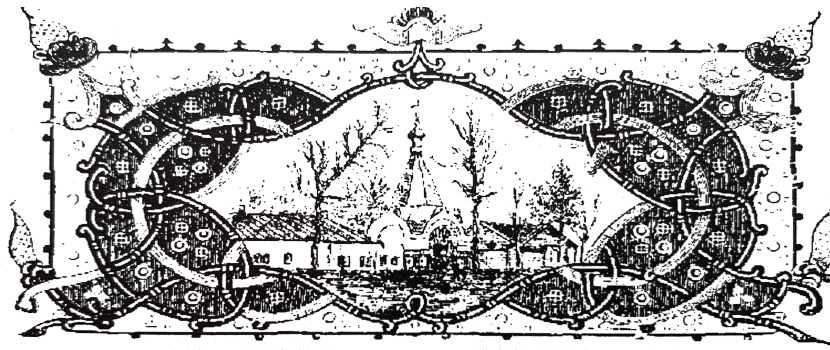
A positive desire to repent on our part is not enough for the task at hand. Our Lord summarized it when He said, “The spirit is willing, but the flesh is weak” (Matthew 26:41). Even the psalmist from of old knew this: “Arise, O Lord, save me, my God! ... Salvation-Deliverance is of the Lord! Upon Your People Your blessing.” (3:7,8)

To highlight the cause of our sadness, the first part, which is symbolized during Vespers by turning off the lights, taking off some vestments, and during Lent by giving up of the consecration of bread and wine, is not enough. Something else is needed. There is a second part, a need to highlight the source of our brightness, our joy, our sense of completion that can only be found in communion with God. And so, the second part of Vespers (or of the Presanctified) is to be our guide.

We will continue reflecting upon the meaning of the Divine Liturgy of the Presanctified Gifts (which is also Vespers) in the March 2019 installment. In the meantime, if your parish has already restored the Divine Liturgy of the Presanctified Gifts, you are encouraged to attend. You can also learn how to pray Vespers at home. It is a beautiful, peaceful service that will help you to be a better Christian and prepare you, so that your Life in Christ will be more holy and rewarding.

To highlight the cause of our sadness, the first part, which is symbolized during Vespers by turning off the lights, taking off some vestments, and during Lent by giving up of the consecration of bread and wine, is not enough. Something else is needed. There is a second part, a need to highlight the source of our brightness, our joy, our sense of completion that can only be found in communion with God. And so, the second part of Vespers (or of the Presanctified) is to be our guide.

We will continue reflecting upon the meaning of the Divine Liturgy of the Presanctified Gifts (which is also Vespers) in the March 2019 installment. In the meantime, if your parish has already restored the Divine Liturgy of the Presanctified Gifts, you are encouraged to attend. You can also learn how to pray Vespers at home. It is a beautiful, peaceful service that will help you to be a better Christian and prepare you, so that your Life in Christ will be more holy and rewarding.

Літургія Вечірні та Божественна Літургія Передосвячених Дарів

Перша Частина

Згадаймо те, що було сказано, коли ми розпочали наші роздуми про Літургію Вечірні: На Вечірні, я був створений Богом, я пережив гріхопадіння, Світло Христове (Його спасаюча особа, а не лише Його вчинки і Його вчення) сягає в мою темряву з бажанням змінити мене назавжди, а потім, нарешті, Велике Питання:

Чи вирішу я дати собі дозвіл щоб моє життя перепліталось з Його життям, щоб підкоритися його місії мене рятувати? Чи готовий я дозволити своєму способу життя включити Його нову реальність життя у свободі від темряви? Якщо так, то саме підчас Вечірні мене запевняється, раз-по-раз що можу сподіватися на виконання деяких дивовижних обіцянок, які наш Господь зробив тим, хто вирішив повернути Його любов.

У будь-який вечір, але особливо в суботу ввечері, Літургія Вечірні зазвичай вказує на сповнення тих обіцянок нашого Господа, які повністю відчуваємо на Святій і Божественній Літургії. Правдивість оцих обіцянок ще яскравіше підкреслюється вечорами Великопосної Сорокаденниці. Як? Чому?

Поперше, зауважмо що з понеділка до п'ятниці підчас Великого Посту ми не святкуємо засобом служіння Божественної Літургії. Коли ми втрачаємо, або нам бракує потрібного, ми не святкуємо, а сумуємо. Це нам завдає печалі.

Подруге, треба замітити, що в ті самі великопосні дні, в більшості випадків у середу або п'ятницю, творимо "нову літургію", сполучуючи Вечірню із запричащенням хліба й вина, котрі були "раніше освячені" або "передше освячені" на недільній Божественній Літургії. Ця "нова служба", унікальна у Великому Пості, називається "Божественна Літургія Передосвячених Дарів". Запричащатися Святого Тіла та Пречистої Крови нашого Господа і Бога і Спаси, Ісуса Христа є для нас радісним, задовольняючим, підтримуючим або "світлим" переживанням. Таким чином, Великий Піст часто називається "світлою печаллю" або "радісним смутком".

Те що стосується першого, це наша печаль-смуток: відсутність освячення хліба і вина означає, що немає святкування. Таким способом визнаємо не лише наслідки гріхопадіння Адама і Єви але й те, що ми унаслідили-успадкували ці наслідки. Коли грішимо, ми втрачаємо спільність-сопричастя з Богом, з радостями Раю, із самим життям. Бог наказав Адаму постити (Бут. 2:16), але він не послухав Божого наказу (в англійській мові слово "obeу-підкорятися" походить з двох слів у латинській мові, що означають буквально "слухати уважно"). Через їхній "непослух" (неуважне прислуховування) Адам і Єва були вигнані з Едему і втратили блаженність життя (щастя-захоплення), природне пізнавання Бога і спілкування з Богом, для чого вони саме були створені. І вони, та їхні нащадки стали спадкоємцями смерті і гниття (зотління). Великий Піст заохочує нас розглянути користь посту, а також застановитися над наслідками непокори і недбайливого слухання. Служити Божественну Літургію на якій відбувається освячення хліба на Боже Тіло, й вина на Божу Кров, це радісна, святкова подія. Коли ми цього навмисно не робимо, ми згадуємо наш занепалий стан гріховної відчуженності від Бога що завдає нам смутку й печалі. Свідомість цього позбавлення мало би нас захопити опам'ятатися, бажати зміни й покаяння.

Слова що їх співаємо на т. зв. Вечірні Прощення котру служимо ввечером в Сиропусну неділю (котру також називаємо неділею Прощення), запрошують нас розпочати очищення від зла шляхом молитви, посту і діл милосердя-любові. Ми набуваємо добродетності і навички підкорятися Богові (Його уважно слухати), щоб нам скористати з прощення і зцілення, що їх нам пропонує Син Божий. Під час Великого Посту, в заміну празничного освячення хліба й вина, ми одержуємо щоденну дозу (немов медицину) читань з Книги Буття і Приповідок, щоб дати нам можливість навчитися уважно слухати, щоб ми могли розуміти історію спасіння, підкоритися Богові і жити добродетельно.

А тепер подивимося на структуру служби і побачимо, як вона стосується того, що ми дізналися до цих пір. Перша частина Божественної Літургії Передосвячених Дарів нагадує щоденну Літургію Вечірні, а тема і молитви обох практично однакові.

Вечірня розпочинається співом Псалма 103/104, щоб нагадати нам, що ми були створені в блаженному щасті і що наш Бог є Богом порядку. Його творіння, включаючи нас, було великим, дивовижним і чудовим. У суботу Вечірня починається з відкриття Святих дверей і запалюються всі свічки, включаються всі світла.

Благослови, душе моя. Господа, Господи Боже мій, Ти возвеличився єси вельми. ... Які то величні діла твої. Господи, все в премудрості сотворив Ти.

Після нашого падіння в гріх переважає докорінний безлад. Затемнюємо або повністю згашуємо головні світла-свічки в церкві. Святі двері закриваються, і священник знімає свій фелон. Разом із псалмопівцем й ми співаємо: "Пропала втеча для мене, і нема, хто б шукав душі моєї" (Пс. 140/141). Сам Господь пояснює, що Лукавий є "правителем цього світу" (Іван 14:30), як і святий апостол Павло (2 до Коринтян 4: 4).

На щоденній Вечірні, в монастирях співаємо різні псалми з книги Псалмів після 103/104 Псалма, але вони найчастіше пропускаються в парафіях, крім суботнього вечора або певних свят, коли ми співаємо Псалми Один до Вісім, у скороченому вигляді. Вибрані вірші цих псалмів, що мають назву "Блажен муж", нагадують нам, що навіть у темряві цього світу й віку, нам все ще треба вибирати добро (див. Второзаконня 30: 15-20, 11: 26-28).

Блажен муж, що не йде на раду нечестивих. (1:1)

Цей "муж" - це перш за все наш Господь, другий Адам, який провів свою місію порятунку після того, як перший Адам не зумів ходити слідами праведності.

Служіте Господові зі страхом і радуйтеся йому з трепетом. ... Блаженні всі, що надіються на нього. (2:11)

Чути відгук отих великих питань, згаданих раніше: Чи мені підкоритися Його місії мене рятувати? Чи моя надія настільки довірлива Йому щоб змінити свій спосіб життя враховуючи реальність життя у свободі від темряви?

Щоб виконати поставлене завдання покаяння нам не вистарчає лише дати позитивну відповідь на ці питання. Наш Господь підсумував це, коли сказав, "Дух бадьорий, але тіло немічне" (Матей 26:41). Навіть псалмопівець з давен давна це знає: "Воскресни, Господи, спаси мене. Боже мій! ... Господне є спасення (ізбавління) і на людей твоїх благословення Твоє." (3:7,8)

Не вистарчає лише підкреслювати причину нашої печалі-смутку, у першій частині, що символізується під час Вечірні, вимиканням світел, гашенням свічок, зніманням фелону, а під час Великого Посту, браком святкового освячення хліба і вина. Ще щось бракує. Існує друга частина. Маємо необхідність підкреслити джерело нашої світлості, нашої радості, відчувати себе задоволеним у відновленому сопричасті-спілкуванні з Богом. Для цього друга частина Літургії Вечірні (або Літургії Передосвячених Дарів) є нашим дороговказом.

Ми будемо продовжувати роздумувати над значінням Літургії Передосвячених Дарів (що переплітається із значінням Вечірної Літургії) в наступній частині роздумів на березень 2019. В міжчасі, якщо ваша парафія вже відновила служіння Вечірної Літургії або Літургії Передосвячених Дарів, Церква заохочує вас брати участь. Можна також вивчити як молитися Вечірнею вдома. Це прекрасна, спокійна Служба Божа, яка допоможе вам стати кращим християнином і підготує вас на те щоб Ваше Життя в Христі було більш святим й корисним.